

”KAIKKI ON KAUKANA, MUTTA LÄHELLÄ.”

Selvitys nuorten unelmien kylästä
sekä osallisuudesta kylätoimintaan

14.6.2013
Lotta Ylinen
Sastamala

SISÄLLYSLUETTELO

1. MITÄ NUORI AJATTELEE?	3
2. HAASTATTELUT	5
Kyläraittinuoret Tampereelta	5
Lantulan nuoret	8
Demi.fi:n nuoret	9
3. KOONTI: NUORTEN UNELMIEN KYLÄ	11
Ihmiset, ilmapiiri ja yhteisö	11
Palvelut	11
Harrastukset	12
Liikenneyhteydet	12
Miljöö ja ekologisuus	13
Asenne	13
4. NUORET MUKAAN KYLÄYHDISTYSTOIMINTAAN	14
Mikä nuoria kiinnostaa?	14
Tiedotus	15
Nuorten saaminen mukaan	16
Kaverit ja ilmapiiri	17
Nuoreen suhtautuminen	18
Yhteistyö	19
5. SASTAMALA, JAA MIKÄ?	21

1. MITÄ NUORI AJATTELEE?

Jokaisen ihmisen aika on rajallinen, ja niin myös nuoren. Koulupäivä ei suinkaan pääty kello kahdelta välituntikellon kilahdukseen. Illan ohjelmassa on todennäköisesti sanakokeisiin lukua, äidinkielen lukupäiväkirja, englannin essee, historian tutkielma ja muut lukuläksyt sekä tehtävät. Valitettavasti koulu ei vielä opiskeluaikana tuota sentin senttiä, päinvastoin. Mikäli jostakin vain on mahdollista saada ansiotyötä, moni nuori vastaanottaa sen ennen muita vapaa-ajanvietteitä. Onhan sitä mukava käydä joskus elokuvissa kavereiden kanssa, tai ostaa vaikkapa uusi paita. Näiden päälle moni nuori harrastaa jotakin. Ei ole tavatonta, että jalkapalloilijalla on treenejä neljät viikossa, pelejä ja omaehtoista treenailua unohtamatta.

Välttämättä niin nuorten kuin toki aikuistenkin epäaktiivisuus kylätoiminnassa ei siis johdu kiinnostuksen puutteesta, vaan kyseessä on enemmän priorisointikysymys. Erityisesti monella nuorella kaverit ajavat ykköseksi tärkeiden asioiden joukossa, ja vapaa-aika tahdotaan mieluusti viettää heidän kanssaan. Esimerkiksi paikkakunnan suuri yläkoulu, Sylvää, mahdollistaa sen, että yksi kolmesta kaveruksesta asuu Illossa, toinen Karkussa ja kolmas Suodenniemellä. Koska kaverit ovat tärkeintä ja asuinkylät kaukana toisistaan, on kyläyhdistystoimintaan osallistuminen epätodennäköistä.

Koulun ja opiskelun ulkopuolisessa ajassa halutaan säilyttää valinnan vapaus. On helppo ajatella, että *emmäny lähde mukaan ku ei mulla oo aikaa*. Kyläyhdistystoiminta voi tuoda mieleen säännöllisen ja sitovan toiminnan, ja jos näin ei ole, olisi se hyvä selventää. Jos nuori ymmärtäisi, että kertaalleen kylätalon maalaustalkoisiin osallistuminen ei sido jokaisiin seuraaviinkin talkoisiin, vaan vapaa-ajan valinnanvapaus säilyy, voisi silloin tällöin jokunen teini ilmestyä avuksi.

Nuoruus on myös rajojen hakemisen aikaa, ja kiinnostus useimmiten kohdistuu kauas kotikylän ulkopuolelle. Nuoret ovat aiempaa tietoisempia suomen- ja maailmanlaajuisista mahdollisuuksista, ja identiteettiä ja tulevaisuutta etsittäessä ne saattavat kiinnostaa enemmän kuin tuttu ja turvallinen kotikylä. Jos nuoret ovat varmoja muuttavansa muualle heti tilaisuuden tullen, ei kiinnostus nykyistä, väliaikaista asuinpaikkaa kohtaan todennäköisesti ole kovin korkea. Haaveillaan tulevaisuudesta, matkustamisesta, suurista metropoleista ja luksuskattohuoneistoista. Sen sijaan, että keskityttäisiin siihen mitä jo on, keskitytään siihen, miten miljoonalla tavalla asiat voisivat olla paremmin. Toisaalta, puolensa siinäkin. Usein pohdinnat vain ovat turhankin negatiivissävytteisiä. Tyypillistä on ajatella, kuinka omassa *tuppukylässä* ei ole mitään hyvää, ja missä tahansa muualla asuessa kaikki olisi paljon paremmin. Valittaminen toki on huomattavasti helpompaa kuin asioiden todellinen muuttaminen.

Myös sosiaalisella medially on oma vaikutuksensa. Se mahdollistaa yhteydenpidon kavereihin ja tuttaviin ihan olohuoneen sohvalta, eikä kotoa tarvitse lähteä ollakseen kontaktissa muihin ihmisiin. Internetin maailma on rajaton, joten aikaa voi tietokoneen parissa käyttää tuntitolkulla ilman että tylsyy edes käväisee mielessä. On mukavaa käpertyä omaan

huoneeseen katselemaan elokuvia, bloggaamaan, keskustelemaan keskustelupalstoilla ja chateissa, pelaamaan tietokonepelejä, kuuntelemaan musiikkia ja lueskelemaan uutisia.

Kieltää ei voi myöskään länsimaisen ihmisen lisääntyvää mukavuudenhaluisuutta. Palvelujen olisi hyvä olla korkeintaan kymmenen metrin päässä kotiovelta, eikä vapaaehtoinen talkootyö voita television ääressä istumista. Valitettavaa se on, mutta laiskoja tässä ollaan. Olisihan se helppoa olla tekemättä mitään, kun nyky-yhteiskunnasta voisi saada lähes kaiken tekemättäkin.

Tamperelaista Miljaa lainaten, ketään ei kuitenkaan ole hyvä lokeroida. Jokainen kun on erilainen, ja jos jostain ikäryhmästä todella löytyy erilaisuutta, niin nuorista. Siksipä ainoa nuori, jonka puolesta voin tällä selvityksellä puhua, on minä. Ja toki hieman nekin nuoret, joiden haastatteluja käytin lähteenä omien ajatusteni lisäksi. Heitä tapasin Hämeenpuiston kyläraitilla, joka toi tutuksi Pirkanmaan kyliä toimijoinen ja tuotteineen, Sastamalan aktiivisessa kylässä Lantulassa sekä internetissä nuortensivusto Demi.fi:ssä.

2. HAASTATTELUT

KYLÄRAITTINUORET TAMPEREELTA

Hanna, 17 vuotta, Kulovedenkylät, Nokia

Hanna on asunut Kulovedenkylässä lapsesta saakka, joten ihmiset ja yhteisö ovat erittäin tuttuja. Se onkin tärkein syy siihen, että kylätoiminnassa pyöriminen on mukavaa. Kuitenkaan kovin moni muu nuori, tai aikuinenkaan, ei ole löytänyt kylätoimintaa: kylän hallituksessa on kuusi jäsentä, ja Hanna on ainoa alle 18-vuotias. Kylä järjestää erilaisia kausitapahtumia, kuten juhannuksena ja laskiaisena, sekä retkiä erityisesti lapsille. Viimeisimpänä on vierailtu Suomenlinnassa.

Kulovedenkylää lähellä on Siuro, josta löytyy esimerkiksi kauppa ja apteekki. Itse Hannan kotikylässä ei ole palveluita, ja lähimmälle bussipysäkille on kotoa kaksi kilometriä. *Unelmien kylässä* palveluja olisi ainakin enemmän, ja löytyisi myös kokoontumispaikka nuorille. Kyläyhdistyksessä ja erilaisessa toiminnassa olisi myös enemmän porukkaa, ja joka ikäluokka olisi edustettuna. Säännöllinen kylätoiminnan järjestäminen olisi tärkeää, jotta yhteys ja yhteisöllisyys kyläläisten välillä säilyisivät. Hanna kokee oman kylänsä turvalliseksi paikaksi asustella, ja se ominaisuus olisi toki tärkeä myös unelmien kylässä.

Emmi, 21 vuotta, Hämeenkyrö

Emmi opiskelee Tampereen ammattikorkeakoulussa, ja ehti jonkin aikaa asustella opiskelukaupungissaan. Nytkin hän muutti takaisin lapsuudenkaupunkiinsa Hämeenkyröön. Siellä ovat kaikki hyvät ystävät ja muistot. Myös perhe ja lähestulkoon koko suku asuvat Hämeenkyrössä. *Unelmien kylään* Emmi suhtautuu skeptisesti: onko sellaista olemassakaan? Heikkoutensa kullakin. Hän kuitenkin pitää tärkeänä kaunista ympäristöä ja koiranulkoilutus – sekä lenkkeilymahdollisuuksia. Kunkin paikan miellyttävyys vaihtelee omankin elämän muuttuessa. Esimerkiksi pienissä paikoissa valitetaan siitä, että kaikki tuntevat kaikki, mutta Emmin mukaan piirit ovat pienet joka paikassa.

Hämeenkyrössä tapahtuu paljon nuorille, vaikka Emmin mukaan järjestämisessä nuoret eivät kovin aktiivisia ole. Vastikää esiintymässä oli Cheek, ja vuoden kohokohtana voisi pitää perinteisiä Hämyfestareita. Myös harrastusmahdollisuudet ovat erinomaiset, lapsille on esimerkiksi pesisleaseirejä. Mahdollisuuksia tarjotaan myös syrjemmässä asuville, esimerkiksi pienellä Vesijärvellä järjestetään joogaa.

Emmi, 12 vuotta, Parkkuu, Ylöjärvi

Emmin mielestä *Unelmien kylässä* palvelut, koulu ja kaverit ovat lähellä. Hän ei ole kovin tyytyväinen nykyiseen tilanteeseen: lähikoulu lakkautettiin, ja nyt matkaa Kuruun, niin koulunpenkille kuin myös esimerkiksi kirjastoon, on 20 kilometriä. Myös useimpien kavereiden luokse, erityisesti uusien, on useita kilometrejä, ja siksi vapaa-aika kuluukin lähinnä koiran kanssa ulkoillessa ja piirrellessä. Palveluiden lisäksi unelmien kylässä täytyisi kuitenkin olla myös metsää ja omaa rauhaa.

Parkkuussa on kesäisin tapana järjestää mm. kesäjuhlat ja Kurussa nuorille on Kurufest. Emmin mielestä kylätoiminta on mukavaa, koska toiminnassa on mukana hyvä kaveriporukka jonka kanssa puuhastella. Kylätoiminnassa saa tehdä itse, ja myös päättää omista asioista.

Iida, 15 vuotta, Rämsöö

Iida seikkailee Hämeenpuistossa Prinsessa Ruususena, josta kertovan näytelmän Rämsöön kesäteatteri tänä kesänä esittää. Teatterissa mukana on suunnilleen 20 ihmistä, joista puolet on alle 18-vuotiaita. Mukaan ei tarvitse pakottaa ketään: nuoret hakevat joka vuosi itse innokkaina näytelmiin. Teatterin lisäksi Rämsöössä järjestetään mm. urheilutoimintaa (löytyy ihan urheiluseurakin), kyläkerho, tansseja sekä yhteislauluiltoja. Kunnallisista palveluista Rämsöö tarjoaa vain päiväkodin, jolloin muille asioille lähdetään Vammalaan tai Nokialle. Päiväkodin tilat ovat aktiivisessa käytössä: siellä järjestetään mm. kitaransoittokerhoa, jossa Iidakin käy.

Unelmien kylässä olisi erilaisia ja eri-ikäisiä ihmisiä. Ilmapiiri, yhteishenki ja yhteisöllisyys ovat tärkeintä, ja toimintaan on oltava matala kynnyks osallistua. Vaikka Rämsööstä palvelut puuttuvatkin, voisi Iida silti harkita sitä asuinkyläkseen aikuisenakin: asuvathan siellä lähimmät kaverit ja sukulaiset.

Saana, 12 vuotta, Eräjärvi, Orivesi

Saana ei muuttaisi Eräjärveltä mitään, vaan kokee jo asuvansa *unelmien kylässä*. No mitä siellä Eräjärvellä sitten on? Nuorille on nuorisotila, kerhoja (kuten sirkuskoulu), retkiä ja ilmaiskonsertteja (juuri vähän aikaa sitten rock-festarit), ja lisäksi ampumarata, kesäteatteri, kirpputori, luonnonsuojelualue, erilaisia kilpailuja, kuten pyöräilykilpailu, kylälehti, kirjasto sekä lounasravintola ja Rönni, jossa toimii mm. tanssilava. Eräjärvi metsineen on rauhallinen ja kaunis paikka.

Eräjärven erityisplussaksi Saana mainitsee ihmiset, jotka ovat aktiivisesti mukana erilaisessa toiminnassa. Se mahdollistaa suuren tarjonnan tapahtumista. Kuitenkin yksi ihmisryhmä kylätoiminnan aktiiveista pääosin uupuu: nuoret. Pääasiassa teini-ikäisiä kylätoiminnassa on

alle kymmentä, vaikkakin juuri nuorille suunnatuissa tapahtumissa toki enemmän. Jokaiselle on jotakin, ja nuorten palveluihin kiinnitetään erityistä huomiota.

Katariina (vas.), 17 vuotta, ja Kristiina, 10 vuotta, Tapiola, Sastamala

Katariina ja Kristiina kertovat, että kotikylästä löytyy vuodenajan mukaan sesonkitapahtumia niin kesäisin, syksyisin kuin talvisinkin. Kesäisin siskokset mainitsevat hienoksi jutuksi kesäkahvilan, joka on avoinna perjantaisin. Rauhallisuus, ja syrjäisyyskin, ovat Katariinan mielestä hyviä asioita. Lapsille ja nuorille aktiviteettejä saisi kuitenkin olla reilusti enemmän.

Unelmien kylässä pitäisi olla lyhyt matka eri paikkojen välillä, esimerkiksi kavereille, kauppaan ja kouluun. Myös erilaiset tapahtumat ovat tärkeitä. Visuaalisina tyttöinä mainitsivat Katariina ja Kristiina ulkoasun tärkeyden: unelmoipa Kristiina jopa ihan ”puutarhaparatiisista” kotikylänä.

Kyläraitilla tapasin kyläläisten lisäksi myös 4H-kerhon edustajia:

Eveliina (vas.), 16 vuotta, Tampere ja Hanna, 17 vuotta, Hämeenkyrö/Tampere

Hanna ja Eveliina ovat tavanneet Tampereen 4H-kerhon järjestämällä koiranvahti-kurssilla, jolla heistä valmistuu koiranhoitajia. *Unelmien kylässä* Eveliinan mukaan toimintaan on helppoa tulla mukaan, ja nuoriin panostetaan. Myös liikenneyhteydet ja koulutusmahdollisuudet ovat tärkeitä.

Hanna muuttikin lukio-opintojen vuoksi Hämeenkyröstä Tampereelle. Hänen kulkupelinsä on skeittilauta, joten unelmien kylässä teiden on oltava asfaltoidut ja välimatkojen suhteellisen lyhkäisiä. Myöskään hänelle rakas tanssiharrastus ei ole mahdollista kovin monessa paikassa. Lisäksi unelmien kylästä tulee löytyä mukava ja tiivis kaveriporukka, jonka kanssa olla. Hannalla nuorten tilat ovat aktiivisesti käytössä, joten sellainenkin tulisi olla. *Unelmien kylä* ei kummallekaan tytöistä ole oikeastaan kylä, sillä molemmat pitävät Tamperetta ihanteellisena paikkana asua. Kaupunki tarjoaa myös omaa rauhaa, mutta erityisesti paikkakunnan ulkopuolelle matkustettaessa bussiyhteyksissä tytöt näkevät reilusti parannettavaa.

Emilia (vas.), 15 vuotta, Ylöjärvi ja Milja, 15 vuotta, Tampere

Myös Emilia ja Milja ovat tutustuneet toisiinsa koiranvahtikurssilla. Miljalla on oma koira ja kissa, Emilialla puolestaan kani, joten molempien mielestä *unelmien kylä* huomioi myös eläimet, esimerkiksi koirapuistolla. Tytöt odottelevat juuri yhteyshaun tuloksia, joten koulutusmahdollisuuksien tärkeys on päällimmäisenä mielessä. Lisäksi Miljan unelmien kylässä on oltava hyvät liikenneyhteydet sekä jonkinlainen kauppa. Ihmisiä kohdellaan yksilöinä, eikä yritetä asettaa samaan muottiin.

Milja voisi kuvitella asuvansa Tampereella aikuisenakin, mutta Emilian ajaa pois kotikaupungistaan juurikin opiskelumahdollisuuksien puute. Paluusta ei ole tietoa: ihan hyvinhän sitä voi ihastua tulevaan opiskelukaupunkiin enemmän kuin nykyiseen kotikaupunkiin.

LANTULAN NUORET

Enni, 17 vuotta, kertailee kotikylänsä tapahtumatarjontaa. Vuoden suurin tapahtuma on rompetori, jossa hän itse on ollut ongintapisteessä ja myymässä arpoja. Sitten on myyjäisiä, retkiä lapsille, esimerkiksi huvipuistoihin, sekä sesonkitalkoita, esimerkiksi puutöitä. Vapaaehtoisestiko niitä tehdään? Juu, ja ruokapalkalla. Enni kertoo oikeastaan pitävänsä ulkona tekemisestä, ja jos jokainen tekee vähän, se ei ole yksilölle paljon. Lähestulkoon kaikki kyläläiset osallistuvatkin kylätoimintaan eri tavoin, ja koska seura on hyvää, tuntuu hommakin mukavalta. **Kalle, 20 vuotta**, puolestaan kokee auttamisen tavallaan velvollisuudeksi, onhan nuorilla käytössään sauna ja hienot tilat. On biljardi- ja pingispöytää, trampoliinia, tietokoneita ja valkokangasta, luettelee **Joni, 14 vuotta**. Ja jos makeanhimo yllättää, on mahdollisuus esimerkiksi karkin ostoon.

Lantula -talo, entinen alakoulu, täyttyy kaikenikäisistä nuorista perjantaisen tuulahduksen päätyttyä kello neljältä. Se, että kaikki yhdeksänvuotiaasta kaksikymmenvuotiaaseen mahtuvat samoihin piireihin hämmästyttää nuoria itseäänkin. **13-vuotiaan Milon** mielestä aina ei ole kiva istua kotona eikä Ennin mukaan aina jaksa lähteä esimerkiksi keskustaan näkemään kavereita, onhan kylätalo lähellä.

Kalle opiskelee jo Tampereella, mutta viettää silti aikaa kotikylässään. Paikka on tuttu lapsuudesta saakka, ja omasta kylästä löytyy hyviä kavereita. Jokainen nuori kertoo kylän ilmapiirin tekevän Lantulasta niin kivan paikan asustella, ja olevan suuri syy siihen, miksi kylätoiminnassa on mukavaa olla mukana. Eikö palvelujen puuttuminen haittaa? Ei. Kallen mukaan kymmenen minuutin matka kauppaan ei ole paljoa, ja Tampereellekin on melko lyhyt matka. Enni puolestaan huomauttaa, että eihän kaupassakaan tarvitse käydä joka päivä. Ja löytyyhän Stormista esimerkiksi kirjasto, bussit kulkevat ja miljöö on upea. Luonto ja oma rauha ovat tärkeitä. Ennin mukaan kaikennäköinen vilske on Lantulasta kaukana, mutta silti

lähellä. Mikäli tässä kylässä voi harjoittaa sitä ammattia, jota tulevaisuudessa tahtoo, näkevät sekä Enni että Kalle hyvinkin mahdollisena tulevan elämänsä nykyisessä kotikylässään.

(kaikki kuvat Hämeenpuiston kyläraitilta 2013)

DEMI.FI:N NUORET

Demi.fi on nuortenlehti Demin verkkosivusto, ja samalla suomalaisten nuorten, pääasiassa tyttöjen, kohtaamispaikka internetissä. Sivustolla on käytössä nuorten erittäin aktiivinen keskustelufoorumi, jossa nuoret hakevat ratkaisuja arkipäiväisiin ongelmiin ja valintoihin, keräävät tietoa ja vaihtavat mielipiteitä. Sivusto on Suomenlaajuinen, ja keskustelu tapahtuu nimimerkeillä.

Keskustelupalstalla järjestämässäni gallupissa kysyin, mitä puutteita omassa asuinpaikassa on. Minkä pitäisi muuttua, jotta asuinpaikassa olisi mukava eellä? Pyysin myös mainitsemaan vastapainoksi, mikä sitten on hyvin. Vastaukset olivat vapaasanaisia. Gallup tavoitti 53 asuinpaikkaansa jollakin tavalla tyytymätöntä nuorta. Vastanneista nuorista oman asuinpaikan huonona puolena koki...

... **68 % ihmiset ja sosiaaliset suhteet.** Syiksi mainittiin ”kaikki tuntevat kaikki” -ilmiö, yksinäisyys, omanikäisen seuran puute, alkoholin vaikutuksen alaiset ihmiset sekä vähemmistöt, kuten romanit.

... **49 % asuinpaikan liian pienen koon.**

... **38 % palvelutarjonnan vähäisyyden.** Asuinpaikoista puuttuivat mm. kahvilat ja elintarvikekaupat, urheilu- ja liikuntamahdollisuudet sekä vaatekaupat.

... **19 % liikenneyhteydet.** Liikenneyhteyksien puutteellisuuden lisäksi mainittiin välimatkojen liian pitkä pituus mm. kodin, koulun, kaupan ja kavereiden välillä.

... **8 % koulutusmahdollisuudet ja -laadun heikkouden, 6 % nuorten ajanviettopaikkojen puutteen, 4 % asumisen kalleuden ja 2 % kesätöiden puutteen**

... lisäksi **17 %** oli sitä mieltä, että huonoa asuinpaikassa on **kaikki**.

Hyviä puolia muistettiin mainita huomattavasti vähemmin. Niitä kattavimmin pohti nimimerkki RAIDATONSEEPRA: *Kaikki aina jaksaa valittaa tästä kaupungista että ku on niin kamalaa asua täällä "tuppukylässä", mut mun mielestä täällä on kivaa asua. -- . Täällä on kaikki palvelut mitä tarviin, kauppoja, uimarantoja, liikuntamahdollisuuksia ja sellasta kivaa maastoo mis lenkkeillä.*

Muita hyviä puolia olivat esimerkiksi rauhallisuus, hyväksyvä ilmapiiri ja se, että kun tuntee muita kyläläisiä ja naapureita, apua on aina saatavilla.

3. KOONTI: NUORTEN UNELMIEN KYLÄ

IHMISET, ILMAPIIRI JA YHTEISÖ

Yleisesti se, mikä nuorille unelmien kylissä on tärkeää, pätee varmasti muillekin ikäpolville.

Monien haastateltujen mukaan perhe ja muu suku, sekä luotettava ja läheinen kaveriporukka ovat tärkeitä, ja ratkaisevat herkästi valinnan asuinpaikasta. Erityisesti omien ikätovereiden merkitys nuorten ihmisten elämässä korostuu. Aikaa tahdotaan viettää paljon kavereiden kanssa, ja jos kavereita ei omassa kylässä tai edes lähikylässä asu, laskee se huomattavasti unelmakyläpisteitä.

Unelmien kylässä myös yleinen ilmapiiri koettiin erittäin tärkeäksi. Jotta kylässä on kivaa, vallitsevan ilmapiirin on oltava välittävä, hyväksyvä ja suvaitsevainen sekä yhteen hiileen puhaltava. Yhteisöllisyys on tärkeää. Unelmien kylässä ihmiset ovat kiinnostuneita kotikylästään sekä toistensa hyvinvoinnista. Kaikenlaisten ihmisten hyväksyminen on tärkeää, ja kaikenlaiset ja kaikenikäiset ihmiset myös on huomioitava.

Demi.fi -sivuston gallupissa eräs nuori pohti sitä, kuinka nuoret on tapana huomioida hänen kotikylässään: *Keski-ikäiset ja vanhukset kirjoittavat muutaman viikon välein paikallislehteen, miten kamalaa tämä nykynuorisio on ja miten mopoista lähtee niin kova ääni.* Kuten Milja Tampereeltakin totesi, unelmien kylässä jokaista kohdellaan yksilönä, eikä lajitella johonkin lokeroon. Nuoretkaan eivät ole yksi, vaan jokainen nuori on erillinen.

PALVELUT

Oletetustikin palveluiden puute vähensi kotikylältä unelmakyläpisteitä. Peruskoululaisen ei ole mukavaa käyttää kahta tuntia päivässä koulumatkoihin, ja toista mokomaa jos tahtoo lähteä käymään kaupassa tai kirjastossa. Olettaen, että saa vanhemmilta kyydin, sillä kovin itsenäisesti menemisistä ei päätetä, jos jo lähimpään naapuriin on viisi kilometriä.

Erityisesti nuorten palveluihin kiinnitetään huomiota unelmien kylässä. Kylässä on mm. koulu, kauppoja (myös mm. vaatteisiin, urheiluun ja kirjoihin erikoistuneita), nuorille suunnattu tila ja urheilumahdollisuuksia.

HARRASTUKSET

Nykypäivän harrastukset ovat moninaistuneet: enää kaikki eivät pelaa jalkapalloa, vaan harrastukset vaihtelevat telinevoimistelusta romaanien kirjoittamiseen ja tietokoneohjelmointiin. Ymmärrettävää on, että kaikkea ei ole mahdollista tarjota, mutta silti oman harrastuksen harjoittamismahdollisuus on tärkeä osa nuoren unelmien kylää. Harrastus voi olla arjen voimavara, ja tuo iloa ja onnistumisen tunteita. Tamperealaisen Hannan lukiovalinnassa tärkeä tekijä oli se, että Tampereella hän saattaisi jatkaa rakasta harrastustaan tanssia, mikä ei omassa kylässä enää olisi onnistunut. Omakin musiikkiharrastukseni Sastamalassa katkesi harrastajamäärän vähäisyyteen, mikä harmitti paljon. Mietin silloin, kuinka tämäkin harrastus olisi voinut jatkua jos asuisin jossakin muualla.

LIIKENNEYHTEYDET

Vaikka unelmien kylään kuuluukin palveluita, ymmärretään silti, ettei kaikki voi olla samassa paikassa. Siksi toimivat ja usein kulkevat liikenneyhteydet, esimerkiksi bussit, ovat tärkeitä. Jos liikenneyhteydet ovat kunnossa, on koulussa tai harrastuksissa käyminen jouhevaa toisellekin paikkakunnalle. Silloin kotikylästä ei tarvitsisi muuttaa pois.

Myös turvallisuus mainittiin unelmien kylän ominaisuudeksi, ja siihen sisältyy ilman muuta myös liikenneturvallisuus. Bussien kulun lisäksi on tärkeää, että tiet ovat kunnossa ja kevyenliikenteenväyliä tai vaihtoehtoisia reittejä isommille teille on. Kukaan ei tahdo polkupyöräillä pikatiellä rekkojen joukossa.

MILJÖÖ JA EKOLOGISUUS

Unelmien kylän miljöö on oltava viihtyisä ja kaunis. Hyvänä ominaisuutena pidettiin myös vesistön läheisyyttä, jonka pitäisi olla hyötykäytettynä esimerkiksi uimarantoina tai rauhallisina oleskelupaikkoina. Ulkoilumaastot ovat unelmien kylässä tärkeitä, ja myös eläimet huomioidaan mm. koirapuistolla. Vaikka toivottiin, että lähellä olisi suuri määrä palveluja, pidettiin tärkeänä myös rauhallisuutta ja omaa tilaa. Lantulalaisen Ennin mukaan hänen asuinpaikkansa on ihanteellisesti palveluista kaukana, mutta silti lähellä.

Vaikka ekologisuuksi ei yksikään haastateltava maininnut, on se varmasti enenevässä määrin tärkeä ominaisuus. Ihmiset ovat koko ajan tietoisempia ja tietoisempia kulutuksen vaikutuksesta elinympäristöön ja tulevien sukupolvien elämään. Unelmien kyläläiset varmasti huomioisivat muutkin kuin itsensä ja oman aikakautensa ihmiset.

ASENNE

Demi.fi sivusto on suomenlaajuinen, ja niin myös vastaukset gallupissa. Huomataan siis ainakin, että asutaan missä tahansa päin Suomea, kaupunkien, kuntien ja kylien ihmisissä on joku vika. Mitä tämä kertoo suomalaisista... Vai hetki, olisikohan vika ihmisten omassa asenteessa?

Huonoksi puoleksi erityisesti Demi.fi:n nuoret mainitsivat asuinpaikkojensa vähäisestä asukasmäärästä johtuvan kaikki tuntevat kaikki -ilmiön. Hämeenkyröläinen Emmi puolestaan totesi, että piirit ovat pienet kaikkialla. Esimerkiksi Tampereella ihmiset kyllä tietävät asuinalueensa asukit samalla tavoin kuin pienemmissäkin kylissä.

Emmi ei myöskään usko unelmien kylään, sillä jokaisessa paikassa on omat ongelmansa. Hyvät puolet on kuitenkin selkeästi helpompi unohtaa kuin huonot, ja valittamisen kulttuuri monissa paikoissa on vahva. Minäkään en tahdo uskoa, että gallupin 17% vastaajista todella asuisi paikassa, jossa mikään ei ole hyvin. Kokemuksesta Emmi sanoo, ettei ruoho suinkaan ole aina vihreämpää aidan toisella puolella. Varsinkin nuorilla on tapana haaveilla jostakin, mitä ei ole. Todellisuudessa unelmien kylä saattaisi löytyä mistä tahansa, jos vain osaisi huomata eri alueiden hyvät puolet. Unelmien kylä on siis osittain myös mielentila, ja voi olla, että sen voi saavuttaa vain ajan ja iän myötä kokemusten ja nähdyn maailman karttuessa.

4. NUORET MUKAAN KYLÄYHDISTYSTOIMINTAAN

Kyläraitilla tehdyn haastattelun perusteella nuorten puuttuminen kylätoiminnasta on varsin yleinen ongelma, ja nuorten saaminen mukaan ratkaisematon mysteeri. Miten nuoret saisi innostumaan toiminnasta, miten heidät saisi houkuteltua kokeilemaan kylätoimintaa ja innostumaan omasta asuinkylästään?

MIKÄ NUORIA KIINNOSTAA?

Mikäli nuoria tahdotaan mukaan kyläyhdistystoimintaan, on huomattava, että mielenkiinnonkohteet keski- ja teini-ikäisillä ovat melko erilaisia. Pääasiassa nuoret eivät ole kiinnostuneita veisuiltamista ja keväisistä patikkaretkistä. Poikkeuksiakin tietysti on, sillä kiinnostuksenkohteet vaihtelevat hevimusiikista runonlausuntaan. Kertoihan lantulalainen Ennikin todella pitävänsä ulkona touhuilusta ja puutöistä. Kaikkia ei voi miellyttää samanaikaisesti, ja testaamalla selviää, mikä juttu toimii ja mikä ei.

Jos nuoret tietävät saavansa tehdä kylätoiminnassa asioita, joista he oikeasti pitävät, on heidät helppo houkutella mukaan. Kun nuoret tekevät ensin jotakin kivaa, ja tutustuvat ja tykättyvät samalla toimintaan, on myöhemmin helpompi pyytää apua ei-niin-miellyttäviinkin juttuihin.

On siis hyödynnettävä nuorten taitoja ja mielenkiinnonkohteita.

1. Lähes jokaisessa nuoressa elää nykypäivänä pieni ATK:n ammattilainen, olemmehan me syntyneet sosiaalisen median valtakaudelle ja vietämme tietokoneemme parissa tuntikausia päivässä. **Sosiaalinen media** on tämän päivän valttikortti. Erilaisia kotisivuja ja muita informaatiokanavia syntyy kuin sieniä sateella, mutta todelliset osaajat erottuvat taidoillaan herkästi edukseen.
2. Tärkeää on tutkailla, mikä saa nuoret innostumaan juuri **tänä päivänä**. Esimerkiksi Rämsöössä kesäteatterin näyttelijäkaartiin oli tunkua, ja kirpputoreja voisi melkein kutsua tämän päivän uudelleensyntyneeksi trendi-ilmiöksi. Jääkiekkokisakatsomo voisi kerätä yleisöä laajemminkin. Myös nuorten **harrastuneisuutta** kannattaa hyödyntää. Jos joku kaveri on urheilullinen, voisi häntä pyytää pitämään kesäisin urheilukerhoa kerran viikossa kylän lapsille. Jos joku toinen on tuleva Picasso, voisi hän maalata vaikka nuortentilojen tai kylätalon seiniin kukkasia. Jos joku rakastaa leipomista, hän voisi leipoa täytekakun kylän 100-vuotisjuhliin. Jos joku soittaa sujuvasti saksofonia, hän voisi soittaa taustamusiikkia seuraavilla kylämarkkinoilla.
3. **Lopulta nuoret tietävät parhaiten siitä, mikä nuoria kiinnostaa**. Sastamalan kaupungissa on nuorisovaltuusto ja seurakunnassakin on viritelty isosvaltuustoa. Miksei siis myös **nuorten kylävaltuustoa**? Silloin nuorten äänien kuulumiselle olisi

yksiselitteisen selkeä kanava. Sastamalan kylät ry:nkin kokouksiin saataisiin nuori edustamaan ikäluokkansa mielipiteitä. Jos joka kylästä löytyisi yksi edustaja, saataisiin maaseutunuorten ääni helposti kuuluviin, ja myös yhteistyö nuorten ja aikuisten välillä voisi syventyä.

TIEDOTUS

Tämän päivän tiedonkulun ykköskanava epäilemättä on **sosiaalinen media**. Siksi sen avulla kannattaisi hoitaa myös kylien tapahtumista ja asioista tiedottaminen, mikä monilla kylillä onkin jo käytäntönä. Nuorten tietoisuutta kotikaupungin meiningistä voisi edesauttaa esimerkiksi yhteinen Facebook-sivusto kaikille Sastamalan kylien nuorille. Siellä nuorilta voisi kysyä mielipiteitä ja ilmoituksen voisi jättää kaikista nuoria edes etäisesti kiinnostavista asioista Sastamalassa. Nuoret voisivat myös itse ilmoittaa erilaisista tilaisuuksista ja tapahtumista, saada helposti yhteyden muihin nuoriin ja löytää omia kiinnostuksenkohteitaan kaupungista. Pelkkä sivuston perustaminen ei kuitenkaan riitä, sillä nuoret ovat tottuneet aktiiviseen sosiaalisen median päivittelyyn ja nopeisiin tapahtumaketjuihin. Sivuston päivittelyn on oltava erittäin aktiivista, jotta nuoret jaksavat olla kiinnostuneita ja seurata sitä. En pidä huonona myöskään **lehtijuttuja paikallislehdissä**, mieluiten toki jonkun nuoren itse kirjoittamana.

Sosiaalisen median ohella myös **koulut** ovat oiva markkinointikanava. Käytössä on keskusradio, ilmoitustaulut, opettajakunnan verbaaliset viestintäkyvyt tai vaikkapa flaijerit. Ja kun Suomessa oppivelvollisuus on yhdeksänteen luokkaan asti, nuoret pääasiassa käyvät koulussa. Heidät siis tavoittaa sieltä laajemmin ja varmemmin kuin mistään muualta.

Monissa kylissä järjestetään erilaisia kilpailuja ja tilaisuuksia, jotka ideana toimisivat varmasti nuorillakin. Esimerkiksi kirpputoreja järjestetään melkein joka kylässä. Syy siihen, miksi nuoret eivät osallistu on se, etteivät muutkaan nuoret osallistu. Jos nuoren kutsuu tapahtumaan, jonka järjestäjänä on eläkeläisporukka, ennakkoluulojen määrä on suuri. Fakta on se, että **nuoren tavoittaa parhaiten toinen nuori**. Jos viisi nuorta järjestää kirpputoria,

jokaisella on omat kaverinsa, jotka voi pyytää mukaan rekrytoimaan lisää osallistujakuntaa. Jos joku oma ikätoveri on jostakin asiasta erityisen kiinnostunut ja innostunut, se herättää todennäköisesti jonkinasteista kiinnostusta myös muissa nuorissa.

NUORTEN SAAMINEN MUKAAN

Paljolti nuorten saaminen toimintaan mukaan riippuu myös aikuisista. Harva sellainen nuori, joka ei aiemmin ole pyörinyt kyläyhdistystoiminnassa, pelmahtaa sinne nytkään. Kynnys saapua outoon tilanteeseen edes kavereiden kanssa on aika korkea, jos tilanne ja ihmiset ovat vieraita. Kovan kuorensa sisällä nuoret ovat kuitenkin arkoja sekä pelokkaita ja vierastavat uusia ihmisiä, aikuisia ainakin, ja uusia tilanteita. ***Paras tapa saada nuori toimintaan mukaan on lähestyä häntä itse.***

Tampereen kyläraitilla nuoria oli paikalla vain kourallinen. Niillä kojuilla, joilla heitä oli, mukana oli pääasiassa myös **nuoren vanhempi**. Helpointa olisi lähteä liikkeelle siitä, että vanhemmat ovat aktiiveja, ja ottavat lapset mukaan kyläyhdistystoimintaan. Kun lapset huomioidaan, heille jää hyvä tunne kyläyhdistystoiminnasta, ja lisäksi kyläyhdistyksen ihmiset tulevat tutuiksi. Kyläyhdistystoiminnasta tulee mukana olleelle jonkinlainen itsestäänselvyys, jolloin on luontevaa jatkaa toiminnassa vanhempanakin. Vaikka nuoret eivät toiminnassa olisi lapsena olleetkaan, ovat vanhemmat todennäköisesti vielä teinillekin niitä aikuisia, joilla on helppoiten mahdollisuus saada kontakti lapseensa.

Toisaalta nuori vastustaa melko herkästi juuri vanhempiensa ajatuksia, jolloin suurempi mielenkiinto voisi kohdistua puolivieraaseen ihmiseen. En näkisi lainkaan huonona, että kylän tunnettua kitaristinuorta **lähestyisi suoraan**, vaikkapa puhelin soitolla. ”Moi! Olen kuullut että sinä Matti olet ihan huikea musikantti. Olisikohan sinulla aikaa tulla parin viikon päästä lauantaina kyläjuhille soittamaan jokunen biisi? Se olisi ihan loistava juttu!” Voi olla että Matilla on kiireitä tai häntä ei muuten vain huvita, mutta pääasiassa itsensä erityiseksi ja tarpeelliseksi tunteminen on imartelevaa. Matti saa myös tehdä sitä, mistä pitää, mikä edesauttaa homman vastaanottamista.

Sen lisäksi, että nuori hyötyy kyläyhdistystoiminnasta taidoilla, joita ei vielä hahmota (mm. yhteistyö- ja vuorovaikutuskyvyt), voisi suhteellisen monia nuoria kiinnostaa esimerkiksi **merkintä ansioluettelossa**. Jos joku nuori on aktiivinen kylätoiminnassa, esimerkiksi ahkera talkoolainen, lasten kerhojen vetäjä ja kylätapahtumien järjestäjä, miksei sitä voisi kirjata myös CV:seen? Monen alle 18-vuotiaan nuoren ansioluettelo on tyhjä, ja jokainen merkintä ensimmäistä työtä hakiessa on merkityksellinen.

Houkutin kylätoiminnassa voisi olla myös esimerkiksi jonkinlainen **retki** (uimahalli/kylpylä, huvipuisto, tutustumisretki kaukaisempaan kylään...), jonka kustannuksista kyläyhdistys voisi kattaa osan.

Todennäköisesti **nuori myös kiinnostuu kylätoiminnasta, kun nuori kiinnostuu omasta kylästään** ja alkaa pitää sitä hyvänä paikkana elää. Lantulalaiset nuoret pitivät kyläänsä erinomaisena paikkana asustella, ja siellä nuorten osallistuminen kylätoimintaan on ainutlaatuista luokkaa.

KAVERIT JA ILMAPIIRI

Jos nuori saa mukaansa kyläyhdistystoimintaan hyviä kavereita joiden kanssa touhuilla ja pitää hauskaa, todennäköisesti hän tykkää olla mukana. Pääasiassa jokainen haastateltu nuori mainitsi *unelmien kylään* kuuluvan läheisiä kavereita. Kaverit ovat monille nuorille tärkeintä, ja kuuluvat joka tapauksessa vapaa-ajanviettoon, oli se mitä tahansa. Jos nuori suuntaisi vapaa-aikansa Torikeskuksella notkumisen sijaan vaikkapa kylälehdien toimitukseen, mikä voisi kavereiden kanssa olla aivan yhtä mukavaa, hyöty olisi itse kullekin suurempi.

Lantulassa nuoret ovat poikkeuksellisen aktiivisesti mukana kylätoiminnassa. Niin Enni, Kalle, Joni kuin Milokin olivat yhtä mieltä siitä, että kylätoiminnassa houkuttaa ennen kaikkea **hyvä seura ja ilmapiiri**. Jos ilmapiiri on rento ja avoin, on niin nuoren kuin aikuisenkin mukava olla toiminnassa mukana.

Ilmapiiriin liittyy vahvasti kyläidentiteetti, eli se, olemmeko ylpeitä kylästämme, ja koemme itsemme kyläläisiksi ja osaksi yhteisöä. Mikäli kyläidentiteetti, "me-henki", on vahva, on ilmapiirikin todennäköisesti mukava ja viihtyisä, ja ihmiset puhaltavat yhteen hiileen. Jos kyläidentiteetti on retuperällä (havaittavissa silloin "me-hengen" sijaan "minä-henki") ja

ihmiset eivät ole tekemisissä muiden kyläläisten kanssa muulloin kuin pakon edellä, ei kylätoiminta toimi. Yksi pohdittava asia siis on, miten voitaisiin nostaa kyläläisten ”menhettä”.

NUOREEN SUHTAUTUMINEN

Seuraavat asiat voivat näin paperilla paikoitellen kuulostaa itsestäänselvyyksiltä, mutta loppujenlopuksi ne eivät sitä olekaan.

Vaikka nuoret ovat laumaeläimiä, he tahtovat silti itseään kohdeltavan *yksilöinä*. Jos teini kokee olevansa ”joku nuori vaan” jonka nimeä kukaan ei muista, kiinnostus olla mukana toiminnassa on huomattavasti pienempi kuin nuoren kokiessa, että juuri MINÄ olen tärkeä ja korvaamaton. Jos nuori oikeasti huomaa ja kuulee, että sillä mitä hän tekee, on merkitystä, on hänen kiva olla toiminnassa mukana. Jos nuoret kokevat voivansa vaikuttaa ja olevansa tärkeitä, myös kiinnostus kasvaa.

Nuori tarvitsee *vastuuta*. Jos lukiolaisen tehtävä kyläjuhliissa on makkaranpaistopisteen ketsupin riittävyuden tarkkailu, ei hän muistele tapahtumaa kovin hauskana. Jos nuori on saanut vastuulleen kyläjuhlien mainostuksen suunnittelun, näyttäytyy tapahtuma heti mielenkiintoisemmassa valossa. Nuorilla voisi myös olla joku ihka oma juttu jota he ylläpitäisivät itse, esimerkiksi sähköiset kyläsanomat. Korostaisin myös sitä, että nuoret olisi syytä ottaa suunnitteluvaiheisiin mukaan, jotta saataisiin myös nuoria kiinnostavia lopputuloksia. Osallisuus suunnittelussa ja päätöksenteossa on hyvä myös tulevaisuuden kannalta: on tärkeää, että nuori huomaa voivansa vaikuttaa omaan elinympäristöönsä.

Tekemällä oppii parhaiten, mutta kukaan ei ole seppä syntyessään. Siksi vastuun myötä ilman muuta nuori tarvitsee myös *ohjausta*. Nuoren täytyy tietää, keneltä voi kysyä apua, tukea ja neuvoa tarvittaessa. Kuitenkin *itsenäisyys* ja rauha ovat tärkeitä. Nuoret tahtovat pitkälti olla ikätovereidensa ja tuttaviansa keskuudessa, sillä vanhempien ja muiden, varsinkin hieman tuntemattomampien aikuisten läsnäolo tuo herkästi vaikutelman jatkuvasta arvioitavana olemisesta sekä kontrolloinnista (Huomaa, etten nyt kuitenkaan kehota ketään eristäytymään

tuntemattomista ihmisistä ja pitäytymään vain ennalta tunnettujen seurassa. Kohtuus kaikessa.).

Lisäksi nuori tahtoo *kohtelua tasavertaisena ja -arvoisena kyläläisenä*. Jos kohtelet nuorta kuin lasta, se on kuin näyttäisi punaista vaatetta härälle. Neljävuotias voi taiteilla pari punaista viivaa paperille ja uskoa sitten äitiään, joka sanoo lapsensa olevan maailman paras piirtäjä ja tuleva Picasso. Samalle neljävuotiaalle voi sanoa, että menehän nyt leikkimään että aikuiset saavat suunnitella rauhassa. Sama tyyli ei mene läpi enää nuorella. Hyvät asiat sekä myös kehitettävät jutut pitää aina sanoa ääneen ja suoraa nuorelle, mutta ei liioitellen tai väheksyen, vaan realistisesti. Nuori tahtoo pysyä tietoisena häntä ympäröivien asioiden todellisesta tilanteesta.

YHTEISTYÖ

Nuoret tahtovat olla ikäistensä nuorten kanssa, ja voi olla, että jossakin kylässä kylätoiminnasta kiinnostuneita nuoria on yksi. Jos kylällä ei ole muita innokkaita, on todennäköistä, että tuon yhdenkin nuoren innokkuus jää käyttämättä. Siksi naapurikylien olisi hyvä suosia yhteistyötä enemmän myös nuorten aktiviteeteissa.

Yhteistyö kylien välisissä tapahtumissa ja tilaisuuksissa ym. laajentaa myös potentiaalisten osallistujien määrää. Kaikille nuorille suunnatut tapahtumat saattavat myös kiinnostaa enemmän kuin vain omalle kylälle suunnatut. Nuorille voisi esimerkiksi järjestää oman kirpputorin, vaikka kylämarkkinoiden yhteydessä Kaalisareen. Jos nuoret itse ovat mukana myös kirpputorin suunnittelussa ja mainostuksessa, herättää se kiinnostusta.

Huono idea ei ehkä myöskään olisi *yhteistyö koulujen kanssa*. Kesä- ja talvilomien edellä erityisesti peruskouluissa varsinainen koulunkäynti loppuu paria viikkoa ennen lomien alkamista. Ehdotus kehittävistä toiminnasta tuolle ajalle voisi hyvinkin onnistua. Järjestää voisi vaikka kyläteemapäivä, jossa esiteltäisiin joka kylästä nuoria kiinnostavia asioita: mistä löytyvät kivoimmat piknikpaikat, edullisimmat kahvilat, kiinnostavimmat putiikit ja rauhallisimmat uimarannat. Eri kylissäkin on varmasti ollut avoinna kesätyöpaikkoja, jotka kiinnostavat aina. Jos kylien esittelijöinä toimisi myös nuoria, olisi muiden helppo kiinnostua ikätovereidensa ajatuksista. Näin kylistä tulee tuttuja, ja nuoria alkaa kiinnostaa muikin miljöö kuin Torikeskuksen ympäristö. Voisi toimia lukioilla.

Tai sitten nuoret voisivat *kaveriporukoissa laatia itse toimintaidean* (tapahtuman, kerhon, tilaisuuden ym.). *Itse toimiminen, tekeminen ja pohtiminen* luovat nuorille konkreettisen yhteyden käsiteltävään asiaan, ja pelkän kuuntelun sijaan aktivoivat pohtimaan ja sisäistämään asioita. Ja kuten todettu, nuoret myös tietävät omista kiinnostuksenkohteistaan parhaiten. Lisäksi toiminta olisi mielekästä, sillä se olisi samalla laatu-aikaa kavereiden kanssa. Samanhenkisessä seurassa ja hausassa ilmapiirissä nuoret voivat kehittää vaikka mitä! Esimerkiksi alakoulun ylempiluokkalaiset voisivat hyvin järjestää alemmpiluokkalaisille, tai

yläkoululaiset alakoululaisille, mukavaa tekemistä, vaikkapa juuri kyläiheella. Vastaavasti yhteistyö jonkin yhdistyksen kanssa (esim. 4H-kerho) voisi toimia.

Väittäisin, että joku nuori saattaisi tämänkaltaisen yhteistyön kautta kiinnostua kylien toiminnasta muutenkin, ja samalla kylien edustajat saisivat kontaktin aktiivisimpiin, innokkaimpiin ja kekseliäimpiin nuoriin.

5. SASTAMALA, JAA MIKÄ?

Bonusena kaksikymmentä Hämeenpuistossa pysäytettyä henkilöä kertoo, **mitä tulee ensimmäisenä mieleen sanasta Sastamala.**

"Vammala." Päivän yleisin vastaus: seitsemälle hengelle Sastamala toi mieleen Vammalan, eikä sitten juurikaan muuta.

"Vammala ja golfkenttä."

"Maaseutu." Tuli mieleen kolmelle henkilölle.

"Vammala. Ja Karkku, tyttöni oli siellä rippileirillä."

"Nokia. Ja Vammala!" Naapurikunta tuli mieleen ensimmäisenä onneksi vain yhdelle.

"Suodenniemi. Ja Vammala. Sehän on aika iso pitäjä eikö?"

"Mökki. Ja Vammala. Kuljetaan siitä ohi aina mökille mentäessä." Mökkireitin varrella Sastamala oli kahdelle henkilölle.

"Kivikirkko. Eikös siellä sellainen ole? Se Pyhän Henrikin kirkko." Varmistin, tarkoittiko henkilö Pyhän Olavin kirkkoa. Tarkoitti.

"Sastamala, jaa mikä?" "No ei kyllä mitään..." Kahdelle henkilölle Sastamala ei ollut kovin tuttu.

"Toijala ja Vammala. Eikös ne yhdistynyt toisiinsa? Ja oli siinä jotain muitakin."

Kenties otantani oli sattumalta erikoisen valikoiva, sillä jostakin syystä Vanhan kirjallisuuden päivät ei tullut mieleen kenellekään. Eikä Pyhän Olavin kirkko oikealla nimellään. Eikä kirjapääkaupunki eikä Pukstaavi. Eikä Pirunvuori tai juuri muukaan ympäristömme hienous. Tai sitten ihmiset eivät vain pääasiassa tiedä niistä.

Jokainen tietää, että jotta kylät eivät autioituisi, muuttoliike on saatava suuntautumaan kohti kyliä, ei pois päin niistä. Tuollaisista asioista Sastamala tunnetaan nyt, ja kysymys kuuluukin, mistä tahdomme Sastamalan kylineen olevan tunnettu tulevaisuudessa? Mikä houkuttelee nuoria ja nuoria aikuisia kirjoille Sastamalaan?